

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΟΝ, ΗΘΕΛΑΣΤΙΚΟΝ, ΑΘΛΗΤΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΛΟΓΙΩΝ & ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ Συνδρομή ετησία . Δραχ. 25 » εξάμηνη » 15 ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ » 1	Διευθύντης : Γ. Α. ΒΑΒΑΡΕΤΟΣ Της Διαχειρίσεως Γ. Κ. ΓΚΑΙΝΑΒΟΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1924 Έτος Ι — Τεύχος Ι Ι
---	---	--

ΓΙΑ ΣΕΝΑ

Δουλούδια κοκκινόχρωμα βαμμένα
κι' άλλα πολλά, πού πώς νά τὰ μετρήσω!
σάν πήγα τώρα μόνος νά ποιήσω
δλα με καὺμό με ρώτησαν γιὰ σένα.

Χλώμασα! βουβός τοὺς ἔδειξα τὴν ἀκρη
τὴν πένθιμη — τὸ νεόσκαφο τὸ χῶμα
καὶ τὴν ἀγὴ πρωτοῦ νά φέξῃ ἀκόμα
τάντιλινσαν πνιγμένα δλα στὸ δάκρυ!

Ρουμανία

Ἄλκις Μουσελίμης

ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ ΚΑΛΗ ΜΟΥ

Καὶ τώρα, τώρα ὁ δάστυχος κἀνοῦμαι,
[Μιμνῇ μόνος

Στὴν πέτρα ἐδῶ ὅπου πάντοτε μὲς ἔ-
[βλεπες μαζί...

(Ἀρ. Βαλαωρίτου «ἡ Δίμνη»)

Σπ. Μουσελίμης

Πόσες φορὲς κατέβηκα στὸ ἔρημ' ἀκρογῶνι
Κι' ἀγνάντεπα νὴ θάλασσα, μὴ φέρονε τὴ
[καλή μου

Ἀπὸ τὸν Ἀδῆ δ Χάροντας, νά μοῦ τὴ δώ-
[κει πάλι

Μὲ τὰ καλά της τὰ σκουτιά, τὰ νυφικά νευ-
[μένη

Ἔνα τ' Ἀπρίλη δειλινὸ ἐδῶ κἀπου τὴ
[βάλαν

Μοῦ τῶεπε ἕνας γέρος βοσκὸς σὺν ἡρῶ
[ἀπὸ τὰ ξένα

— Καλή μου, πού εἶσαι, φάναξε, πού εἶσαι.
[καλή μου Βάσιω;

Πού εἶσαι νυνὴ Βασιλική!... Στὸν κάιον
[κόσμο!.. Ἔα!..

ΑΝΘΗ

Εἰρήνη δρῶν?

Αἴθη ἐδῶ σὲ μέρη αγαπημένα
Βάρσαμα σκορποῦν στοῦ ἡλίου τὸ γῶς
Στῆς Ἰσῆς τὸ πέπλο τυλιγμένα
Τῆς ζωῆς ἡ δόξα κι' ο σκοπὸς

Καὶ σὰ φωτογάλανο ἀχνῆς κῆμα
Τὰ ευλογεῖ ἡ μακάριο μοῦ ψυχὴ
Πού αγνισμένη γαίρεται ἀπ' τὸ κρῖμα
Τῇ ζωῇ μου τὴν ἀληθινῇ]

Σ. Ἀνέσπερος

(Σοτήρης Παπαγεωργίου)

ΕΝΙΣΧΗΣΤΕ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Ὁ Πανεπιστημιακὸς Γυμνασιολόγος, Σχολογὸς ὁ «Πύργος» εἰδοποιεῖ ὅλους τοὺς φιλάθλους ὅτι ἀπὸ τῆς τρεχούσης ἐβδομάδος θὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας του εἰς τὸ Γυμναστήριον τῆς πόλεως, καὶ θὰ προσπονήσῃ τοὺς ἀσφόδρους φιλάθλους εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἀγωνισμάτων.

Δι' ἐγγράφους μελῶν καὶ παρασπορέας ἀποφασίσας εἰς ἀπευθύνει τὴν εἰς θέλοντες εἰς τὰ Προσφαιτικὰ Νοσοκόμων ἑραβητικῶν 14.

Δικαιώματα ἐγγράφους δόσεως δρ. 3 καὶ κληνία συνδρομῆς δραχ. 2.

Διὰ προσεχῶς ὁ Σχολογὸς θὰ εἰσὴν τὴν πανηγυρικὴν ἐναγέσι τοῦ Γυμναστηρίου ἐν ἐπισήμῳ ἑορτῇ, θὰ προσπονήσῃ δὲ ὁδοιπορικὰς ἐκδρομὰς καὶ ἀγώνιστους ἀγῶνας κλπ.

Ἐνισχυότες ὅλοι τὸν Ἀθλητισμὸν.

ΤΟ ΙΣΚΙΩΜΑ

(Αφιερώνεται στη δυστυχία του λαού)

Σε μία φιλική συντροφιά μία γλυκομίλητη παρθένα βράδυ μιά χειμωνιάτικη νύχτας που απ' έξω ο θυμωμένος Γιαννιώτικος Βορρής, έκαμε τες άγριες του επιθέσεις, πάνω στα παραθυρόφυλλα του φιλικού σπιτιού, και το στρωμένο χάμι χιόνι του Αντρηά, έφτιανε μιά απέραντη κροούσια για να την κορματιάσει ο βιαστικός δρομιάρης και το ζωντανό του άγωγάκι. Ανάμεσα σε μία συντροφιά παιδικών φίλων, ο φίλος Τζήμ είχε τον λόγο. Σάν χειμώνας, που ήτανε, ή συντροφική φιλική όμιλία, γύριζε στα παραμύθια. Και ο Τζήμ ένας διαβολάκος συμμαθητής μας, με σκέφι καινοτόμο, με παρατηρητικότητα βαθειά και με κρίσι ήλι κομμένου άνδρα, άρχισε το παραμύθι του.

Θυμάμαι ζωηρά, έλεγε σάν καλήώρα τώρα, κονιά στο τζάκι του μαντζάτου κάτω από ένα χαμηλό νταβάνι, και μέσα στο τρεμουλια στο φως του λυχναριού, την κερμάινα μου, την Θεοώρα, να κρατάει στα γόνατά της τη ρόκα, και με τα γυαλιά στα μάτια, κρημμένα απ' τα δάχτυλά της μ' ένα σπάγγο, να κυτιάει προσεχτικά το σφονδύλι του οδραχιού της, και να στριφογυρίζει το γνέμα με τα δυό της δάχτυλα, και να μές λέγει το παραμύθι της. Και μεις, εγώ με τ' άλλα μου τάδερα, άναίμαχα το στόμα για να καταπιούμε το μέλι, που έτρεχε από τα γέρωνικά της χείλια.

Και μās έλεγε.

Στο λίκνο και πέρα, κονιά στο Κάλισα, κάθε βράδυ βγαίνει ένα Ισκιωμα. Είναι ή ψυχή κάποιου μεγάλου φονιά που σκότωνε ανθρώπους, σάν ο κρημνός τα κοσούφια. Μουγγρίζει σάν βόδι. Σάν λεοντάρι μιάρει φωνές σάν νύχτη και περάση από το λίκνο, το λημέρι του, κανένας άνθρωπος με φανάρι. Και σάν λίκνα καταπίνει όποιον συμπτύχει μπροστά του. Τα μικρά σάν που άργούν να πάν στα σπήττα τους, τα πάρνει και τα συμμαζώνει στη φωλιά του. Και άλλοι μόνο τα παιδιά, που θα εδξη το Ισκιωμα παράμερα τα φυλάτουν σιγά, δρόμοι. Είναι τρομερό παιδιά μου να σάς έχω. Από τα μακριά του νύχια τρέχει αίμα. Στά μάτια του, κινώνεται σκοτάδι που δεν μπορούν να ξαναβούν μεγάλα φανάρια. Και από το στόμα του, βγαίνουν άφρε: λύσσας και κανίες και τένιες φωνές: «Τά σκοτάδι είναι δικό μου. Βασιλιάς του είμαι εγώ! Κακό σε ποιών παραπάτηση και πέση στα νύχια μου. Άνθρωποι κρυφτείτε γιατί σάς μισώ». Και μιά γερωνική χαϊδευτική συμβουλή της νυγμάνας για να γυρίζουμε κάθε βράδυ στο σπήτι γλήγορα, έβγαζε το παραμύθι.

Και προχωρώντας, ο Τζήμ μās έλεγε.

Πέρασαν φίλοι μου από τότες χρόνια. Μα δεν μπορώ να άπαλλαγώ από την έπίδραση εκείνου του παραμυθιού. Σε κάθε μου βήμα σε κάθε μου σκέφι και ενέργεια μου φανερώνεται μπροστά μου όλόρθο, μαυρισμένο, άγριο, το Ισκιωμα του παραμυθιού της νυγμάνας. Και σάν στοιχειό άλλου παραμυθιού, με τρομάζει σάν θέλσω να τραβήξω το δρόμο μου μοναχά. Τι να σου πώ! Αυτό το Ισκιωμα του παραμυθιού της νυγμάνας μου, μου μοιάζει σάν το Ισκιωμα της άμαθειας. Σάν εκείνο έτσι και το δεύτερο είναι βασιλιάς του σκοταδιού, που δεν ξαναγουν ούτε τα μεγάλα φανάρια της μορφώσεως και της παιδείας. Και άλλοι μόνο στο λαό που δεν έχει ένα τέτοιο φανάρι. Το Ισκιωμα της άμαθειας μουγγρίζει πάντα γύρω του και τον μισεί. Τα αίματοστάλαχτα νύχια του του ξεσπούν τες σάρκες του, και τα άδολα και άκακα παιδιά του τα συμμαζεύει στην καταχρόνια φωλιά του. Τι τα θέλεις! Η λάρια, και τα στοιχειά, τα Ισκιώματα και οι άραπάδες, που μās δασκάλευν και οι πιμποδες μας δεν είναι τίποτε άλλο παρά ή άμαθεια. Και για να γλυτώσουμε από την έπίδραση της περσέρας μās φωτίζουμε μεγάλα και ζωηρά φανάρια, τα φανάρια της μορφώσεως και της παιδείας.

Γιάννης Μάιος 1924

Τζήμ-Τζάλ

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Κύριος. Σερβιτόρε αυτή ή πετσέτα είναι βρόμικη!

Σερβιτόρος. Όχι, κύριε, την ξεδάπλωσα μόνον από την άνάποδη από το άλλο μέρος είναι καθαρή.

Στο Ηλεκτροαποδελτικό

Ό Δικαστ.: Τι έπάγγελμα έχετε; Κατηγ. (με πολλήν αξιοπρέπεια) είμαι τραγικός ποιητής.

Ό Δικαστ. Αυτό δεν είναι έπάγγελμα είναι νόσημα.

Εργάτης. Παντρεύτηκε άφρονικό και ήθελε να μου άνεβάσης το μιστό.

Εργοστασιαρχής. Απούμαι παιδί μου άλλ' ή εταιρία είναι απεύθυνος μόνον διά τα δυστυχήματα που συμβαίνουν έντός του εργοστασίου.

Θείς να κάνης γρήγορα παιδί Ναί.

Πάρε γυναίκα έγκυο.

Ό Κατεφυγμένος

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙ ΣΤΗΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙ ΜΑΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ότι ή Δημοτική δεν είναι φτώχη δείχνει ο πλούτος των συνωνύμων που δεν είχαν ή άρχαία. Οι άρχαίοι έλεγαν αλέκτωρ, αλλά ή δημοτική λέγει αλέκτορας, πεινός, πέτος, πέτιος, κόκοτος, κοκοτός, κόκοις, κόκορος, κόκορας. Οι άρχαίοι έλεγαν όνος, αλλά ή Δημοτική γάδαρος και γάδαρος, γάδοις και γαδοί, γομάρι, γαζέλι. ζωνόβολο.

Αυτά, κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι είναι άρκετά να μās δείξουν ότι ή Δημοτική πάν άλλο ή φτώχη είναι. Μās λέγουν ότι δεν είναι κατάλληλη για έπιστημονικά συγγράμματα. Γλώσσα με την όποιαν ο Σολωμός ένεπνεύσθη τας θείας στροφάς του ύμνου προς την Έλευθερίαν, γλώσσα με την όποιαν ο Παλαμής έσκάλισε τα βάσανα του γένους μας στο Δωδεκάλογο του γύφτου, το μεγαλειό της φυλής στη φλογέρα του Βασιληά και τον βαδύ πόνο σάν ένας Όσκαρ Οδάιλδ στο Τάφο, δεν είναι δυνατόν παρά και στην έπιστήμη να ταιριάζη. Με το ύλικό που έφτιασαν έναν Παρθενώνα μπορούμε να φτιάσουμε και ένα χημικό εργαστήριο και ένα νοσηκομείο και ένα καλύβι. Ό Πάλλης θέλησε ν' αποδείξη ότι ή δξθεν φτώχεια της Δημοτικής είναι όπιοπία και γιατί μετέφρασε σε καθαρία Δημοτική την Κριτική του καθαρού λόγου του Γερμανού φιλοσόφου Καντίου, το πρώτο βιβλίο του Θουκυδίδη και την Καινή Διαθήκη. Ό κ. Τριανφυλλίδης έγραψε τόσες έπιστημονικές γλωσσολογικές πραγματείες σε δημοτική. Ό κ. Πληνός γράφει τώρα ιστορία της νεωτέρας φιλοσοφίας σε δημοτική να αντίτασισήν την καθαρεύουσα και στην έπιστήμη. Άμετά έπιστημονικά περιοδικά, όπως το Δελτίο του όμιλου, τα Γράμματα της Αλεξανδρείας ή έργασία και άλλα μās δείχνουν, ότι ή δημοτική είναι κατάλληλη και για την έπιστήμη, όταν παραμερίσουν το πείσμα, ή πρόληψη, ή εκμετάλλεσι ή πατριδοκαπηλία και το odium philologium των δασκάλων μας.

Τη στροβή αυτή ιδέα την είχαν όλοι οι λατινικοί λαοί ένόμιζαν πως ήτο άδύνατον να γράφουν στη γλώσσά τους παρά μόνον στη λατινική. Μέχρι τελευταία γλώσσα της έπιστήμης στη Δύσι ήταν ή λατινική. Τόση ήταν ή λογία έπίδρασι, ώστε ο Δάντης νόμιζε πως έκαμε θανάσιμο άμάρτημα, γιατί έγραψε τη Κομφαία του στην όμιλουμένη Ιταλική και άπεφάνισε να την μεταφράση στη λατινική Ένας Δούδης όνας Ουίλνις και ένας Δάντης τότε έδειξαν τον άληθινόδρομο και έτσι καλλιεργήθησαν όλες οι νεολατινικές γλώσσες και μπόρεσαν να πλου-

τισθούν και να γίνουν καλύτερες μάλιστα απ' τη λατινική. Όσοι φτώχεια γλώσσας δεν μπορεί να νοηθή σε καμμία γλώσσα πολιτισμένου έθνους πρό παντός δε στη δική μας ή όποια τελευταία τόσο ανεπτυχθήκε, ώστε να κυριαρχήση δημοτικολογοτεχνία.

Άλλά δεν κατηγορούν τη δημοτική γλώσσα ως φτώχη, την κατηγορούν και ως «χυδαία» και «άγελαια» ως «βρωμολογία» του έυπαρου όχλου» ως «προδόν του εκ της άπαιδευσίας παρεξηγημένου εωμηού» όπως έλεγαν ο Κόντος. Η ίδια αυτή ύπηρεχεν άλλους και σ' άλλες γλώσσες. Οι Γάλλοι είχαν δημοουργήση τες mots savants, δηλ. τας λέξεις των λογίων και προσπαθούσαν κάθε λαϊκή λέξη να μη την μεταχειρίζονται, ως χυδαία. Σ' αυτή τη σφαλερή ιδέα άντέδρασε ο Ζολά και οι άλλοι θεαλιστάι οι όποιοι έφθασαν στο άλλο άκρο. Άλλά υπάρχουν όντως χυδαίες γλώσσες; Είναι αλήθεια, κύριοι Συνάδελφοι, αίσχρό πράγμα να λέμε χυδαία την πατρική μας κληρονομία. Μα τότε τη γλώσσα άνατραφήκαμε, μ' αυτή ζήσαμε μ' αυτή πεθαίνοντας θα είπαμε την τελευταία μας λέξη. Γιατί είναι χυδαία; Τότε είμασθε όλοι οι Έλληνες που τη μιλούμε «χυδαίοι» και «άγελαιοι» βρωμολόγοι Ρωμηοί εκ της άπαιδευσίας παρεξηγημένοι, γλώσσα χυδαία, είπε ο Μαβίλης στηβουλή το 1911 δεν υπάρχει μόνον άνθρωποι χυδαίοι ύπαρχουν».

Το δεύτερο έπιχείρημα ότι δηλ. μοναχά ή καθαρεύουσα πετυχαίνει την ένότητα τα αυτό είναι ψέμα. Κανένας δεν μπορεί να άρνηθή ότι ύπάρχει και σήμερα παρ' όλους τούς μικρούς διαλεκτικούς ιδιωματισμούς μιά κοινή δημοτική που έχει λέξεις κοινολεκτοίμενες σ' όλα τα μέρη της Ελλάδος, και ότι σ' όποιοδήποτε μέρος της Ελλάδος και άν πάη ένας Έλληνας συνεννοείται, αδιάφορα άν ύπάρχουν εκεί μερικά λέξεις άγνωστος ή με άλλην σημασίαν, πράγμα το όποϊόν και στους άρχαίους συνέβαινε και σ' όλες τες σημερινές γλώσσες συμβαίνει.

Έπειτα ή άποτυχία της καθαρεύουσας στη λογοτεχνία στο σιναιδιό και στην άφομώσι των ξενοφώνων αποδείχνει την άναπαρέκτα της για να δυναμώνη και να διατηρή την ψυχική επαφή και ένωση των σημερινών Ελλήνων.

Το τρίτο έπιχείρημα, ότι δηλ. μοναχά ή καθαρεύουσα πετυχαίνει ένότητα ή άμεσο ένότητα με το δοξαζόμενο παρελθόν της φυλής, ενώ ή δημοτική μας ξεκολλάει από τη μελέτη των άρχαίων συγγραφέων, άρα έξασθενίζει την ιστορική μας συνείδηση, μās αποσπά από το παρελθόν και μās περιορίζει στο πενηχρό παρόν, μās απομακρύνει άκόμα και από τη γλώσσα της βασιλείας και συνεπώς από την όρθόδοξη πίστι είναι έπιστημονικώς άσέληστο.

(Ακολουθεί)

ΣΠΥΡΟΥ ΜΟΥΣΕΛΙΜΗ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΑΠΗ
(Τὴ τράβησεν ἓνα βασιλόπουλο γιὰ νὰ
ξεσκληθῶσι τὴ μάσσα τοῦ ἱπὸ ἔνιν
Ἀράπη)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ παῖδι καβάλλα στὸς φτερουδες τῆς
καὶ τὸ βγάει ἀπὸ τὸ γκρεμὸ στὸν ἀπάνω
κόσμο, κι' ἀπέχει περὶ πέντε ἑφτάκε
κοντὰ ἀπὸ κἀμποσε μέρες στὸ κάστο τ'
ἀράπη. Ὁ ἀράπης μὲ μόνη σκόπιζε τὸ βασι-
λόπουλο στὸν κάτω κόσμο τὰ δύο περι-
στέρια ἔπεσε στὸ στρώμα ἀρρωστος.

Τὸ βασιλόπουλο σὰν εἶδε τὸν ἀράπη
ἀρρωστο χύθηκε μὲ τὸ σπαῖλ στὸ χέρι νὰ
τὸν σφάξει, ἀλλ' ἡ μάα τοῦ τὸ μπόδιζε,
τοῦ εἶπε νὰ τὸν παρακαλέσουν πρῶτα νὰ
ξεμαρμαρώσει τὸ στρατὸ καὶ κοντὰ νὰ τὸν
σκοτώσει. Ὁ ἀράπης μ' ὅλα τὰ παρακα-
λετὰ πού' εἰν νὰ ξεμαρμαρώσει τὸ στρα-
τὸ, εἶχε κ' ἀπὸ ἀγύριγο καὶ τὸ βασιλόπου-
λο θυμωμένο τὸν ἔσφαξε. Πῆρε ἡ βασι-
λισσα τὸ κουφάρι τοῦ τῶκαψε στὸ φοῦρο
καὶ μὲ τὴ στάχτη τοῦ ἔκαψε ἀλυσίβα, ἔρ-
ριξε μέσα κι' ἀθάνατο νερὸ, γιὰτὶ ὁ ἀ-
ράπης εἶχε κι' ἀθάνατο νερὸ καὶ τῶριξ-
ποῦ τῶς κρυμμένο ἡ βασίλισσα, καὶ ὁ ἀν-
τίσε ὅλο τὸ στρατὸ. Μὲ μιὰς ὁ στρατὸς
ὅλος ζωντάνησε καὶ μὴ ἔχοντας τίποτα
χύνονται γιὰ τὸν ἀράπη κάτω, εἶχαν στὸ
νοῦ. «Γιόριστε πίσω, τοὺς φωνάζει τὸ βα-
σιλόπουλο, τὸν ἐσκότωσα ἐγὼ τὸν ἀράπη
καὶ ξεσκέλασα τὴ βασίλισσα».

Μὲ μεγάλες χαρὲς καὶ τραγούδια γύρι-
σαν ὅλοι στὸ βασίλειο τοῦς κι' ἔζησαν ὁ-
νι ἔζησαν καλὰ κι' εὐτυχισμένοι. Ποιὸ πο-
λὺ ὅμως ἀπ' ὅλους τὸ βασιλόπουλο μὲ τὸν
πατέρα καὶ τὴ μάσα τοῦ ποῦ τὴ φύλαε ὁ
βασιλεὺς στέβει μὲ βόλβες μου. Ἀπὸ τὴν ἑ-
χομὰ κι' ἐγὼ τώρα καὶ τὰ εἶδ' ὅλα μὲ τὰ
μάτια μου.

Πόποβο—Παραμυθία 10 Μάρτη 1924
Σπυρ. Μουσελίμης

Καλλιτεχν. κόν Τυπογραφείων
Ο ΦΟΙΝΙΞ

Ὁδὸς Παπάρογλου — Ἰωάννινα.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΣΤΙΣ ΚΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΜΠΟΖΟΒΟΥ

Βοστίνα 22-5-24. Ἦταν ἡ ὥ-
ρα 3 μετὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς 20ης Μαΐου.
Δροσιτικὸ ἀεράκι φυσοῦσε τ' ἀργυρὸ
φεγγάρι ἔοικνε γλυκὰ γύρω τὸ φῶς τοῦ.
Ὅλη ἡ φύση κοιμάται. Τριάντα οἰκότρο-
φ ἰ μὲ τὸ Διευθυντὴ τοῦς Χ. Στάρα τὸν
παῖδο ὅμοι τοῦ Γ. Ἀποστόλου τὸν καθη-
γητὴ τοῦς Σ. Ζανάτο καὶ τὸν κ. Ε.
Κισσώναν ξεκινοῦν γιὰ τὸ Μπόζοβο, βου-
νο παρμεθόριο πρὸς τὰ Δυτικὰ τῆς Βο-
στίνας. Στὴ νυχτερινὴ σιγαλὶα δὲν ἀκού-
εται τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ ἐλαφρὴ τῶν πα-
τησίδες.

Ὁ δρόμος! τί λέω, τὸ μονοπάτι ἀνώ-
μαλο καὶ ἀναφορικὸ λὲς κι' ἦταν φια-
σμὸ ἐκείτης γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ περά-
σῃ εὐκόλῃ εὐκόλῃ ἄνθρωπος. Καὶ προχω-
ροῦν καὶ ἀνεβαίνουν..... κάπου κάπου χά-
νουν τὸ δρόμο, κάπου παραπατοῦν, κά-
που πέφτουν, ἀλλ' ἡ χαρὰ τοῦς τοὺς ὁδη-
γεῖ ὅλο πρὸς τὰ ἔμπροσ. Στὲς 5:20 βρί-
σκονται στὴ Β. κορυφὴ τοῦ Μπόζοβου.
Τ' ἀστέρια τρεμοβλύναν καὶ βαθεῖα στὰ
βουνὰ τοῦ Ζαγορίου ἀπ' ἀπ' τὴ χαρά-
δρα τοῦ Βίκου πρὸς τὴν ψηλὴ κορυφὴ τοῦ
λακα χουσίτσι ὁ οὐρανός.

Τὰ βλέμματα ὅλων διευθύνονται πρὸς
τὴν Ἀνατολὴ, καὶ παρατηροῦν ἀλληλοδια-
δοχικὰ μὲ τὰ τηλεσκόπια τὸ μεγαλοπρε-
πὲς θέαμα.

Μπροστὰ τοῦς, στοὺς πρόποδες τῆς
Μερόπης, ξεπροβάλλουν τὰ μαγευτικὰ χω-
ριά τοῦ Πωγωνίου, Δουμάδες, Κακόλακ-
κος. Μέρβηζα, Ρωμλάτες, Τσαρσλανά
καὶ ἡ κεντρικὴ μικρὰ κοιλάδιτσα τοῦ Λα-
χανοκάστρου.

Ἀπ' ἐδῶ βαδίζουν στὴν ἀπότομη κορ-
φὴ τοῦ βουνοῦ. Φθάνουν στὰ Ἀλβανικὰ
σύνορα καὶ διευθύνουν τὰ βλέμματα πρὸς
τὰ Β. Α. Μπροστὰ τοῦς ἔκτεινονται τὰ
βουνὰ τοῦ Χλωμοῦ. Παίρνουν τὰ τηλε-
σκόπια μὰ δὲν μποροῦν νὰ διακρίνουν κα-
λὰ εἶναι καταχμασμένα, εἶναι χλωμὰ
γιὰτ' εἶν' Ἀλβανικά.....!

Προχωροῦν πρὸς τὰ Ν. Δ. καὶ φθά-
νουν στὴν ψηλότερὴ τοῦ Μπόζοβου.

(* Ακολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ

ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Λιποθυμία. Μία συχνὴ πάθησις στοὺς
ἀδυνάτους κρᾶσεως ἀνθρώπους εἶναι ἡ λυ-
ποθυμία καὶ προέρχεται ἀπὸ ἀναιμία τοῦ
ἐγκεφάλου. Χαρακτηριστικὴ τῆς λιποθυμίας
εἶναι τὸ κινεῖσμά τοῦ προσώπου καὶ ἡ
ψυχρότης τῶν μελῶν τοῦ σώματος καὶ ἀναι-
σθησία. Αὕτη θεραπεύεται μὲ κρύα νερὰ
ποῦ τὰ βάζουμε στὸ μέτωπο τοῦ ἀρρώστου.
Γιὰ διευκόλυνσι τῆς θεραπείας βάζουμε
τὸν ἀρρῶστο νὰ ξαπλωθῇ μὲ τὸ κεφάλι χα-
μηλότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο σῶμα γιὰ νὰ γυρίσῃ
τὸ αἷμα σὶν ἐγκεφάλῳ καὶ ξεσφύγγουμε ὅλα
τὰ ρούχα τοῦ. Τοῦ τρίβομε τὸ λινὸ, τοῦ
βάζομε διεγερτικὰ κάτω ἀπὸ τὴν μύτη (αλ-
θέρα, φαινικὸν ὄξυ, ἀμμωνία, ξύδι, λαμό-
νι). Ἄν εἶναι βαρεῖα ἡ λιποθυμία βάζου-
με καὶ συνάπιστρον στὰ πόδια, καὶ ἂν ἀκό-
μα ἐξακολουθεῖ νάνουμε τεχνητὴ ἀναπνοή.
Καλὸ εἶναι νὰ μεταφέρωμε σὶν καθαρὸ ἄ-
ερα τὸν ἀρρῶστο γιὰτὶ τότε ἀναλαμβάνει
ποῦ γρηγορὰ.

Νευρικὴ κλονισμα. Εἰς τοὺς κλονι-
σμοὺς χρειάζονται πάντοτε τὰ κρᾶ ἐπιθέ-
ματα (κομπρέσες) καὶ ἡ ἡσυχία τοῦ ἀρρῶ-
στου. Εἰς τὴν ἀποκρίσιν κατακλίνουμε τὸν
ἀρρῶστον μὲ τὸν κορμὸν ὀριζόμενον καὶ τοῦ
βάζομε μὴ φοῦσα μὲ πάγο ἢ κρύα τανυὰ
στὸ κεφάλι καθὼς καὶ τοῦ κίνουμε κλειστά
τὰ μὲ χεῖδι. Εἰς τὸν τέτατον καὶ τὸν τρί-
τον μὲ ξαπλώνουμε ἐντελῶς τὸν ἀρρῶστον γι-
ὰ ἄλληλως πᾶσχει περισσότερον, τοῦ βάζου-
με τὰ ρούχα ποῦ τὸν σφίγγουν δὲν τὸν ἀνι-
νουμε οὐτε γιὰ μὴ σιγῇ μόνον τοῦ καὶ
τοῦ βάζομε ψυχρὰ ἐπιθέματα στὸ κεφάλι
ἢ φοῦσες μὲ πάγο σὴν ῥάχι. Στὲς ἀπαι-
σινὲς τῶν παιδιῶν ἀρχίζομε μὲ καθάρσιμα καὶ
κλύσματα μὲ χεῖδι κρύα ὁρπύσματα τοῦ σώ-
ματος τῶν, ὅποτε ἀπὸ ζεστὸ λουτρό. Τὴ θε-
ραπεία δὲ τὴν ἐξεργήσῃ ὁ γιὰ τοὺς ὁ δὲ τὸν
πρέπει νὰ προσμαλίνεται καὶ στὲς τρεῖς τὴν
περιπτώσει.

Μώλωπις. Ὅταν ἐνι βαρὺ ἀναιμίσμε-
νός τις ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τότε δὲ μὲ μωλωπίσῃ. Δι-
μέρος ἐκεῖνο ποῦ δὲ πᾶσθαι δὲ μὲ μωλωπίσῃ
τὸ αἷμα. Ἰδέτε πῶς νὰ βάλωμε κρᾶ ἐπι-
θέματα πᾶν καὶ καὶ νὰ διατάξωμε ἀνιγη-
σία στὸ μέλος ἐκεῖνο. Ἐπει σὴν σὴν τὸ αἷ-
μα δὲ ἀνανεωθῇ καὶ δὲ ἐρῇ σὴν φυσί-
κῃ τοῦ κατὰστασι στὸ μέλος ποῦ ἀνιγηθῇ
κε. Ἄν οἱ μώλωπις εἶναι σπονδαῖοι καὶ ἡ
φρενὰ διατάραξι τὸν ἐγκεφάλῳ ἡνιωμαῖον
νεφλοῦ, τότε χρειάζεται τελεῖα ἀνιγησία καὶ
μεταφορὰ τοῦ ἀρρῶστου στὸ νοσοκομεῖο.

Ἄν μὲ τὸν μωλωπισμὸ ἐξοκίστηκε ἡ ἐπι-
δεξιδα τότε δόνουμε τὸ μέλος ἐκεῖνο μὲ

ἀντισηπικὸ πανί (γάζα).

Διςτρεμν. Ὅταν ἐνι μέλος τοῦ σώ-
ματος, κουρηθῇ ἀπὸ τὴν ναυονική τοῦ θε-
σι καὶ πᾶσθαι μὲ ἄλλη ἀνιγηθῇ τότε τὸ
μέλος ἐκεῖνο δὲ πᾶσθαι τοὺς ἰσοτὺς ἐκεῖ σι-
μα τὸν καὶ δὲ προκαλεῖ πόνο. Στὴν περι-
πτώσει αὕτῃ βρίζομε κρᾶ διασπρέμματος
καὶ πρέπει νὰ διατάξωμε ἀνιγησία περιδέ-
τοντες τὸ μέλος μὲ νάρθηκες γιὰ νὰ μὴ κου-
ρεῖται ἐνθ' αἰένουμε καὶ προσκαλοῦμε τὸ
γιατρί. Ἰὰ ἀποφεύγωμε νὰ ἐπαναφέρω-
με τὸ μέλος σὴν ναυονική τοῦ θεσι γιὰτὶ
ἡ ἀδύτης κινήσεις μὲ δὲ ἐπιφέρουν, τρο-
μερὸς πόνο. σὶν ἀσθενή.

Ἀδύτης κινήσεις. Ὅταν τὸ μέλος μὲ
κλεισθῶς ἐξερῇ ἐντελῶς ἀπ' τὴ θεσι τοῦ
τότε εἶναι ἐξάρθρωσις. Τὸ μέλος πᾶσθαι
καὶ πᾶσθαι ἐνθ' αἰένουμε πόνο. πᾶσθαι καὶ ναυ-
ονική, γίνεσθαι δηλαδὴ κοινότερον ἀπὸ τὸ ἀν-
ιγηθῇ μέλος. Καὶ σὴν περιπτώσει αὕτῃ
δὲ ἐφαρμόσωμε νάρθηκες καὶ προσκαλῶν-
τες τὸ γιατρί δὲ διατάξωμε ἀνιγησία.

Κοιλίτις. Ὅταν κοιλίσομε εἰτε μὲ
κοιλίτις κρᾶ, εἰτε μὲ βαρὺ εἶναι δυνα-
τόν νὰ κοιλίσομε. Ἰὰ κοιλίσομε δηλα-
δὲ τὸ μέλος ἐκεῖνο τὸν ἀρρῶστον μὲ καὶ νὰ
μὲς τρέξῃ αἷμα. Τότε ἔχομε πολλὰς δου-
λειὰς νὰ κάνωμε. Πρέπει νὰ σταματήσωμε
τὸ αἷμα καὶ νὰ περιποιηθῶμε καὶ τὴν σπλη-
νική. Ἀπὸ σταματήσῃ τὸ αἷμα τὴν σπλη-
νική τὴν κοιλίσομε ὡς ἐξῆς: μὲ καθά-
ρα τὰ ρούχα μὲ μὴ ἴσο βαρὺν φοῦσιν ἐν-
θ' αἰένουμε πόνο. δύνουμε σπληνική, φαι-
νικὸν ὄξυ, βορμικὸν ὄξυ κ. λ. κ.) καὶ
καθαρίζομε τὴν σπληνική καὶ μὲ πο-
σὴν μὲ νὰ μὴ τὴν κοιλίσομε πᾶσθαι καὶ
σπληνική δύνουμε μὲ ἀνιγηθῇ γὰς
γιὰ νὰ μὴ κοιλίθῃ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν
κοιλίτις ποῦ βρίζονται σὶν ἀρρῶστον. Τὸ
αἷμα τῆς σπληνικής πρέπει δὲ εἶναι κατεστῶ-
ν καὶ σπληνική μὲ πᾶσθαι μὲ ἀνιγηθῇ
πᾶσθαι ὅσο. Ὅταν τὸ κοιλίσομε εἶναι μικρὸ
ποῦ ὅσο ἀπὸ τὸ κοιλίσομε καὶ πᾶσθαι
ποῦ δὲ ἀνιγηθῇ μὲ πᾶσθαι.

Κοιλίτις. Ὅταν πᾶσθαι ἀπὸ
κρᾶ μὲ δὲ ὅσοις ἐστὶν πᾶσθαι τότε
καθαρίζομε ἐγκαθάρματα. Ὅταν ἀπὸ κοιλί-
τις τὸ μέλος τότε τὸ ἐγκαθάρματα εἶναι πο-
σὴν βαρὺ καὶ θεραπεύεται μὲ ἐπίδρασι
στὸ μέλος ἐκεῖνο μὲς ἀνιγηθῇ ὅσας
(λαδίου, βορμικῶν, λαμολίνης, γὰς κ. λ. κ.).
Ὅταν γίνεσθαι πᾶσθαι ἀπὸ τὸν σπλη-
νική μὲς (φοῦσα μὲ νερὸ) τότε μὲ ἀποστει-
ρωμένη βελόνα (καμένη τὴν ὥρα ἐκεῖνη γιὰ
νὰ μὴ εἶναι μικρόβια) ἐφαρμόσωμε τὴν φοῦσα
καὶ κάνουμε τὴν ἴδια θεραπεία. (* Ἀδελ)

* Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ *

Τὸ περασμένο δεκαπενθήμερον ἡ Ἑλλάδα θρήνησε ἓνα μεγάλο τέκνον της, τὸν ποιητὴ Πόλεμη.

Γράφθηκαν τόσο διάφορες κρίσεις ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου του γιὰ τὸν νεκρὸ ποιητὴ ὥστε τὸ θεωροῦμε ὅχι καλὸ νὰ ἀνακατευθοῦμε σὲ φιλολογικοὺς καυγάδες ὅταν μάλιστα ὁ τάφος του εἶναι ἀκόμα νωπὸς καὶ νὰ ταράζουμε τὴ γαλήνη του.

Ἐνὰ πράγμα μονάχα λέμε πῶς τὸ τραγούδι τοῦ Πόλεμη πολυποικίλον καὶ γλυκόρρυθμον τραβῶσε ὁλοῖσα στὴν ψυχὴ καθενὸς ποῦ τὸ ἀκούει ἢ τὸ διάβαζε.

Παραθέτουμε ἑδῶ δύο τραγούδια τοῦ Ἰωάννου Πόλεμη ἀπ' τὰς διάφορας ποιητικὰς συλλογὰς του παρμένα,

Χαρά στον

Χαρά στον ποῦ τὰ λόγια βρίσκει
καὶ τὴν ἀπόκρυφον φωνή
καὶ κάνει νὰ μιλοῦν οἱ ἴσκιοι
σᾶν ζωντανοί.

(Ἐσπερινός)

Ὁ Λιποτάχτης

Ἐνας μονάχα ἐλιποτάχτης,
πέταξε κάπου τὸ ντουφέκι,
στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι μπλέκει,
τρέμει πῶς θάτρουμε στὸν ἄεμο,
πρὶν σβύσῃ ἡ λάμψη τοῦ κρηγιοῦ,
παίρνει τὸ δρόμον τοῦ χωργιοῦ.

— Ποιὸς κρούει τὴ θύρα;
— Ἀνοίξε μάννα μου,
δὲν εἶμαι κλέφτης; μὴδὲ ξένος;
ὁ γυιὸς σου κρούει καταδιωγμένος.

Ἀνοίξε μάννα μου
μὲ βοάχνιασεν ὁ πόνος,
μέπνιξε ὁ ἰδρώς.
μέβαλ' ὁ θάνατος ἐμπρός.

— Ἐμένα ὁ γυιὸς μου εἶναι στὸν πόλεμον
νάτο τὸ ἐστρωτο κρεββάτι,
τὴ θύρα ἐλάθειρες διαβάτη.
Ἐμένα ὁ γυιὸς μου εἶναι στὸν πόλεμον,
κι' ἴσως ποτὲ δὲν θὰ τὸν δῶ
Δὲν εἶσαι σὺ φύγ' ἀπ' δῶ!

(Σπιρμένη Μάρμαρα)

ΠΑΓΩΜΕΝΑ

Κύριος πρὸς ὑπερέτην. Ἀ! ἦλθεν ἐπὶ
τέλους τὸ μπάνιο ποῦ περιμέναμε:

Ὑπερέτης. Δὲν εἶναι τὸ μπάνιο, ἀφέν-
τημ, εἶναι τὸ καινούργιο (Φαράω) καπέλ-
λο τῆς κυρίας σας!

Ὁ Σωτήρ

— Βλέπεις αὐτὸν τὸν γιατρό; τοῦ ὀφεί-
λω τὴν ζωὴν μου.

— Σὲ ἔσωσε ἀπὸ καμμιά μεγάλη ἀρ-
ρώστια;

— Ὅχι, ἀλλὰ τὸν ἐφώναξα μιὰ φορὰ
ποῦ ἤμην βαρεὶά ἀρρωστος, καὶ ἔλειπε εἰς
κάποιον ταξεῖδι.

Ἑαυτοκτὴ, ἐπίσκεψις

Ὁ γιατρός. Τί χάλια εἶναι αὐτὰ; δὲν
σοῦ εἶπα νὰ μὴ πίνης;

Ὁ τυφλὸς ζητιάνος. Ἀκουσα γιατρὲ
μου, πῶς οἱ μεθυσμένοι τὰ βλέπουνε ὅλα
διπλά καὶ θέλησα νὰ δοκιμάσω.

Γιάννενα 19—24

Νέκος Λακύντας

Ἀλληλογραφία

Κυν Ἰωάν Μανόπουλον Ἀρχηγὸν Προ-
σκόπων Πρέβεζαν δραχ. 19.50 ἐλήφθη-
σαν εὐχαριστοῦμεν.

Σπ. Μουσελίνη Πόπορον. Τὸ και-
νούργιο παρὰ σὲς ἀργότερα. Περι-
μένουμε ἄλλα τραγούδια μικρὰ ποῦ νὰ
μποροῦν νὰ χωροῦν.

Ἰω. Σκούρ. Ἐνταῦθα. Ὁρατο ἀλλὰ
μεγάλον τὸ Ἡλιοβασιλεμμά σου. Περιμε-
νουμε κατὰ πρῶτον οὐρανόν.

Γ. Ρ. Ἐνταῦθα τὸ γράμμα σου στὸ
Μανώλη θὰ μῆνι στὸ ἄλλο φύλλον.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Πήραμε τὰ κατὰ διὰ περιοδικὰ Ἀθηνῶν
Libre Ρουσσὲλ Μηνιαίων κρητικόν.

Κοινωνικὸς Φάρος Ἑβδομαδιαίων.

Μαθητικὸς Κόσμος Δεκαήμερον

Ραδάμανθους Ἑβδομαδιαίων Ἑκτενέ-
λαιον.

Νίκη Δεκαπενθήμερον Ἀδελφικόν.

Ἀδελφικὴ Ἐπιθεώρησις Μηνιαίων Ἀ-
δελφικόν.

Τὰ Νύκτα Δεκαπενθήμερον φιλολογικόν
Σύρος.

Αἰὲν Ἀρσινοῦειν μηνιαίων Προσκοπικόν
Σύρος.

Προσκοπικὴ Ἠχώ Μηνιαίων Κάστορον.